

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ

Навчальний посібник

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора
О. І. Безпалової*

Харків
2022

УДК 342.951:[351.749:316.624-053.6](477)(075.8)
064

Колектив авторів:

передмова, загальна редакція – д-р юрид. наук, проф. **Безпалова О. І.**;
глава 1 – д-р юрид. наук, проф. **Безпалова О. І.**, канд. юрид. наук, проф. **Джагу-пов Г. В.**;
глава 2 – канд. юрид. наук **Макаренко В. С.**;
глава 3 – канд. юрид. наук **Бахаєва А. С.**;
глава 4 – д-р юрид. наук, проф. **Панова О. О.**;
глава 5 – канд. юрид. наук, доц. **Резанов С. А.**;
глава 6 – д-р юрид. наук, проф. **Джафарова О. В.**, д-р юрид. наук, проф. **Шат-рава С. О.**, канд. юрид. наук **Іщенко І. В.**;
глава 7 – канд. юрид. наук, доц. **Іванцов В. О.**, канд. юрид. наук, доц. **Чишко К. О.**;
глава 8 – д-р юрид. наук, проф. **Пчелін В. Б.**, канд. юрид. наук, доц. **Кікінчук В. Ю.**

Рецензенти:

Собакарь А. О. – завідувач кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, д-р юрид. наук, професор;
Дрозд О. Ю. – начальник відділу докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ, д-р юрид. наук, професор.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Харківського національного університету
внутрішніх справ (протокол № 4 від 26.04.2022)*

064 **Організація** діяльності підрозділів ювенальної превенції : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової ; [О. І. Безпалова, Г. В. Джагу-пов, В. С. Макаренко та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2022. – 204с.
ISBN 978-966-610-263-1

У навчальному посібнику висвітлено положення законодавства України, що регулює питання діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції; висвітлено особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісті зниклих дітей, реагування на події, де потерпілим є дитина; визначено передумови, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми; розкрито шляхи взаємодії ювенальної превенції з іншими інституціями з метою забезпечення прав дітей.

Навчальний посібник буде корисним курсантам, слухачам магістратури, викладачам закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, працівникам органів Національної поліції

УДК 342.951:[351.749:316.624-053.6](477)(075.8)

© Авторський колектив, 2022
ISBN 978-966-610-263-1 © Безпалова О. І, загальне редагування, 2022
© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	6
--	----------

ПЕРЕДМОВА.....	7
-----------------------	----------

ГЛАВА 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>38</i>
<i>Тестові завдання.....</i>	<i>39</i>

ГЛАВА 2

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЩОДО РОЗШУКУ БЕЗВІСТИ ЗНИКЛИХ ДІТЕЙ

2.1. Діяльність підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку безвісти зниклих дітей на території України	43
2.2. Закордонний досвід діяльності поліції у сфері розшуку зниклих дітей.....	53
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>59</i>
<i>Тестові завдання.....</i>	<i>59</i>

ГЛАВА 3

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЩОДО РЕАГУВАННЯ НА ПОДІЇ, ДЕ ПОТЕРПІЛИМ Є ДИТИНА

3.1. Особливості опитування дітей, які перебувають у контакті із законом.....	62
3.2. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від проявів різних форм насильства	67
3.3. Методика «Зелена кімната» в діяльності підрозділів ювенальної превенції.....	72
<i>Питання для самоконтролю.....</i>	<i>75</i>
<i>Тестові завдання.....</i>	<i>76</i>

ГЛАВА 4
ПЕРЕДУМОВИ ТА ФАКТОРИ, ЩО СПРИЯЮТЬ ВЧИНЕННЮ
ПРАВОПОРУШЕНЬ ДІТЬМИ

4.1. Передумови та фактори, що сприяють вчиненню правопорушень дітьми.....	78
4.2. Віктимна поведінка неповнолітнього	86
<i>Питання для самоконтролю</i>	91
<i>Тестові завдання</i>	91

ГЛАВА 5
ВИЯВЛЕННЯ ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО
ПІКЛУВАННЯ. ВЗАЄМОДІЯ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ІЗ
ІНШИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ
ДІТЕЙ

5.1. Виявлення дітей, позбавлених батьківського піклування.....	93
5.2. Взаємодія ювенальної превенції з іншими інституціями з метою забезпечення прав дітей.....	102
<i>Питання для самоконтролю</i>	104
<i>Тестові завдання</i>	105

ГЛАВА 6
РОБОТА З ДІТЬМИ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ВЧИНЕННЯ
ПОРУШЕНЬ ЩОДО ДІТЕЙ ТА ДІТЬМИ

6.1. Заходи з профілактики вчинення правопорушень щодо дітей та дітьми.....	108
6.2. Діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції щодо ведення профілактичного обліку дітей	116
<i>Питання для самоконтролю</i>	123
<i>Тестові завдання</i>	123

ГЛАВА 7
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОШИРЕННЯ НАСИЛЬСТВА
І СУЇЦИДІВ СЕРЕД ДІТЕЙ

7.1. Протидія насильству серед дітей	127
7.2. Попередження суїцидів серед неповнолітніх.....	143
<i>Питання для самоконтролю</i>	150

Тестові завдання 151

ГЛАВА 8

РОБОТА З ДІТЬМИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ

8.1. Поняття дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.....	154
8.2. Суб'єкти роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах	155
8.3. Порядок постановки на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.....	159
8.4. Місце поліції серед суб'єктів роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.....	160
<i>Питання для самоконтролю</i>	166
<i>Тестові завдання</i>	167
ДОДАТКИ	169
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	182
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	192